

4t ESO: L'ESTÈTICA: CÀSTIG VS. ALLIBERAMENT?

1. A TENIR EN COMPTE

💡 Destacar que estem CELEBRANT EL DIA INTERNACIONAL DE LES DONES i que això és un concurs i que la intenció és sortir una mica de la rutina de les classes i passar una estona agradable de reflexió, de col·laboració i que tothom pot aportar amb coneixement, habilitats artístiques i creativitat o amb actitud d'ajuda.

💡 És important indicar que encara que el món normalment el dividim entre homes i dones també hi ha persones que s'identifiquen com a no binàries o no s'identifiquen ni com a homes ni com a dones.

💡 Donem temps perquè l'alumnat pugui entrar en matèria. Si trobem que **el nivell de receptivitat del grup és molt baix**, anar avançant sense donar-li cap importància, intentant dinamitzar.

💡 **Promoure un debat amable i reflexiu**, evitant en la mesura del possible opinions pròpies i propiciant una **participació equilibrada de filletes i fillets**.

💡 Dinamitzar, acompanyar el procés, aportar idees, motivar.

💡 Registrar postures tancades, resistències, visions molt estereotipades per fer avaluació i que puguem proposar millores de cara a futures activitats (us passarem un formulari d'avaluació).

2. REFLEXIÓ INICIAL (11:05-11:45)

[La part entre claudàtors [💡] són idees per promoure la reflexió i el debat i no necessàriament ha de ser explicitada pel professorat si no ho trobam necessari].

Enguany el tema proposat és LA PRESSIÓ ESTÈTICA. Sabem què és? [forma d'opressió social que es manifesta a través de normes i estàndards culturals que dicten com s'ha de lluir i comportar una persona per ser considerada "atractiva" o "digna de valor"]

(Per aquesta reflexió ens ha ajudat molt llegir aquesta guia: [Las rapadas](#))

Plantejarem algunes preguntes de reflexió. Durant aquesta reflexió ratllarem dels cabells. No hi ha respostes correctes ni incorrectes:

1) Com portem els cabells? Quin significat té? Per què homes i dones portem els cabells de manera diferent? Quines conseqüències pot tenir no seguir "la norma"?

2) Si pensem en el mite de Samsó, el qual perd la força quan li tallen els cabells, podem entendre els cabells llargs com a símbol de fortalesa, de poder. Es manté aquest significat en els homes en l'actualitat? [Superheroïs, hippies, melenuts, connexió amb la brutícia, mariques...]. Quins missatges reben els homes que porten els cabells llargs? Per què no el porten llargs la majoria? I a les dones? Quin simbolisme té una dona amb els cabells llargs? I curts? Quins missatges reben?

3) Què passa amb els cabells arrissats? I amb els cabells molt arrissats? [Si hi ha alguna persona negra a la classe potser vol explicar la seva experiència amb els cabells: si els hi tocaven molt quan era més petitx sense demanar-li permís, si senten cap tipus de pressió social per allisar-se'ls o portar-los molt curtets...]

4) Què implica ser una persona calba? Reben els mateixos missatges els homes calbs i les dones calbes? Què es diu de cadascú? Per què?

5) Quant al fet de depilar-se, trobau que està de moda en l'actualitat? I en l'època dels vostres avis o àvies? Té les mateixes implicacions depilar-se o no depilar-se si ets un home o una dona? Quins missatges reben en les xarxes socials les dones que no es depilen les aixelles, les ingles o les cames? I els homes?

6) Després de la guerra civil espanyola, a les dones republicanes els rapaven els cabells i això era una forma d'avergonyir-les públicament i d'intentar corregir el seu comportament i coartar la seva llibertat. Això també passava amb les persones negres esclavitzades i en els camps de concentració nazis, on rapar els cabells a les persones jueves era una

manera de deshumanitzar-les. No obstant això, rapar-se els cabells pot veure's també com una acció alliberadora, per reivindicar la teva identitat o la del teu col·lectiu. Trobem cap exemple d'això?

7) Podem pensar en altres exemples de formes estètiques i/o modificacions corporals (imposades o no) que impliquin CÀSTIG I/O ALLIBERAMENT?

[Mirar imatges més avall si no surten idees: Despullar-se: nudisme o dona llavero, moviment #freethenipple. Circumcisió. Mutilació genital femenina. Operacions estètiques. Ús del hijab. Envenat de peus al Japó. Tatuatges. Minifalda. Alliberament trans. Ús o no del maquillatge. Ús o no dels sostenidors.]

Escrivim de manera individual o per grups una reflexió sobre tot el que hem estat parlant [això pot servir per a plantejar un LEMA per al collage].

3. ELABORACIÓ DEL COLLAGE (de 12:15 a 14:05h)

 Hem d'elaborar un collage:

- Que convidi a reflexionar sobre COM L'ESTÈTICA POT IMPLICAR **CONTROL SOCIAL, CÀSTIG I CORRECCIÓ DEL COMPORTAMENT DE LES PERSONES O L'ALLIBERAMENT, REIVINDICACIÓ I PROTESTA**
- I reivindiqui **la diversitat humana i el dret** a la pròpia identitat independentment del nostre sexe, tipus de cos, color de pell, cultura, grau de funcionalitat, etc.

 Ha de contenir UN LEMA VISIBLE I IMATGES QUE IL·LUSTRIN LA PROPOSTA.

4. Valorar l'activitat: Què m'ha agradat? Què trob que pot millorar? Què he après? Què ens ha aportat com a grup?

5. Deixar les classes ordenades i tornar el material no utilitzat a consergeria.

